

Történelem

7. abc

7. hét, 2020. április 27-30.

Az ellenforradalom hatalomra jutása. A trianoni békediktátum.

Olvasd el a tankönyv 146. oldalán kezdődő leckét! A 150. oldal lap aljáig kell olvasni.

Ha elolvastad, válaszolj szóban a 150. oldal 8 összefoglaló kérdésére! Figyelem: a válaszokat a tankönyvből keresd ki, ne emlékezetből dolgozz!

Kérlek, most ne olvasd tovább ezt a jegyzetet, csak akkor, ha elolvastad a leckét és válaszoltál a kérdésekre.

A következőkben a kérdéseket kidolgozva is olvashatod, hogy könnyítsem a lecke megértését és a tanulást. Most összehasonlíthatod, te mit tartottál fontosnak, amikor megválaszoltad őket.

1. Hogyan jutott hatalomra az ellenforradalmi rendszer?

- a Dél- Dunántúlon szerveződött a Nemzeti Hadsereg, vezetője Horthy Miklós volt
- rendteremtésbe kezdtek (elutasították az öszirózsás forradalmat és a proletárdiktatúrát is, de az országba benyomuló románokkal szemben még nem volt elég erős)
- az országban elszabadul a fehérterror (válaszul a vörösök terrorjára), kb. 1200 áldozata van. Letartóztatták a proletárdiktatúra helyi vezetőit és gyakran törvényes eljárás nélkül kivégezték őket.
- a nemzeti hadsereg az egyetlen valamirevaló haderő Magyarországon, ezért Horthy bevonul Budapestre (1919 novembere)
- megalakul a koalíciós kormány, választásokat tartanak és a nemzetgyűlés (országgyűlés) Horthyt megválasztja kormányzónak (1920. március 1.)

2. Mi a fehérterror?

Magyarországon: a Tanácsköztársaság bukása után a különböző jobboldali fegyveres csoportok által végrehajtott törvénytelen megtorló, büntető akciók elnevezése az 1919-1921 közötti időszakban. Általában a jobboldali fegyveresek által alkalmazott erőszakot jelenti. (Tk. 220. oldal, kislexikon)

3. Hogyan határozta meg az országgyűlés hazánk államformáját 1920 tavaszán?

- megalakul a koalíciós kormány, választásokat tartanak és a nemzetgyűlés (országgyűlés) Horthyt megválasztja kormányzónak (1920. március 1.)
- államforma: király nélküli alkotmányos királyság, vezetője a kormányzó (Horthy), törvényhozó hatalom a nemzetgyűlés azaz az országgyűlés

4. Ki lett Magyarország államfője?

Horthy Miklós 1920. március 1.

Innentől számítjuk Magyarországon a majdnem negyedszázadig tartó az ún. Horthy- korszakot. (A 151. oldalon olvashatsz róla, de a neten is keresgélhetsz.) Ez alatt az idő alatt Horthy volt **az ország államfője, kormányzói ranggal**. A politikai életbe közvetlenül nem szólt bele, bár nélküle és ellenére komoly döntés nem szülehetett.

Az ország életének irányítója, vezetője pedig a mindenkori kormány volt, élén a legtöbb szavazatot elnyert pártot képviselő miniszterelnökkel.

5. Jellemezd a trianoni békét!

(IDE TÖBB DOLGOT ÍRTAM, AMIT ÓRÁN ELMONDTAM VOLNA NEKTEK, DE A TANKÖNYVBEN NINCS BENNE!)

Nézd meg a tankönyv 148. oldalán lévő térképeket!

A Horthy- kormányt elismerték külföldön. (Szükség volt törvényes hatalomra, hogy legyen, aki aláírja!)

Ezért meghívták Magyarországot az I. világháborút lezáró békekonferenciára, a Párizs melletti Nagy- Trianon kastélyba. De nem tárgyalásokra, hanem csak az aláírásra.

1920. június 4. (igazából nem békeszerződés, hanem békediktátum, azaz diktált béke, mert a vesztesek nem szólhattak bele, csak alá kellett írniuk).

aláírni ment többek között Apponyi Albert gróf (kiváló politikus, jó szónok), kíséretében Teleki Pál, nemzetközi híró földrajztudós, későbbi miniszterelnök

a békediktátumot el kellett fogadni, nem tudtak ellene semmit sem tenni

HAZÁNK TÖRTÉNELMÉNEK MOHÁCS UTÁNI LEGSÚLYOSABB TRAGÉDIÁJA

kiszolgáltatott kisállammá lettünk

Veszteségeink:

- területveszteség: 233 000 km² helyett 93 000 km² (négyzetkilométer)
- lakosság számának csökkenése: 18,2 millió helyett 7,6 millió
- népszavazást egyedül Sopron esetében értek el, itt a vitatott területen élőknek megkérdezték, melyik államhoz akarnak tartozni, népszavazás volt. Így lett Sopron magyar, és azóta a „hűséges város” .
- óriási jóvátételt kellett fizetni
- katonailag meggyengültünk
- a tengeri hajóparkot át kellett adni
- szinte teljesen le kellett szerelni a hadsereget, még a gépfegyverek számát is előírták
- megtiltották a hadkötelezettséget
- 35 ezer főben maximálták a hadsereg létszámát
- az ország gazdasági egysége szétesett, elvesztettük nyersanyagforrásaink jelentős részét (vasérc-, szénbányák, erdők)
- piaveszteség érte az országot az elcsatolt területek miatt, de a nagyvárosaink is határokon kívülre kerültek

A nemzet válasza:

Aláírásakor gyász volt, egy órán át zúgtak a harangok.

Az igazságtalan béke kiváltotta a revizionizmust. Mindenki a békediktátum felülvizsgálatára, megváltoztatására törekedett. Több millió magyart kényszerítettek más országokba lakni.

6. Mit jelent a **revízió** kifejezés?

A békeszerződés **felülvizsgálatára** való törekvést. Ez volt a következő időszakban a magyar politika célja: visszaszerezni az elvett területeket, ez volt az ún. revizionista politika.

7. Mi a **konzolidáció**, kinek a nevéhez fűződik a konzolidáció kezdete?

A **szómegegyugvást, megszilárdulást** jelent.

8. Melyek voltak a konzolidáció első lépései?

Horthy kormányzó **Teleki Pál** grófot nevezte ki **miniszterelnökké**. (A béke aláírása utáni időszak.)

Intézkedések:

- Megszűnt a fehérterror, törvényes rendet tettek az országban.
- Földreformtörvény is született, ami igazából nem jelentett kielégítő megoldást a parasztok számára, mert kevesen jutottak földhöz, de valamelyest csillapította az emberek föld iránti vágyát.
- Meg kellett oldani az elcsatolt területekről érkező magyar menekültek sorsát.
- Bevezették a **numerus clausus**, az ún. „zárt szám”-ot, (az egyetemre felvehető hallgatók létszámának korlátozása, elsősorban a zsidó származásúak rovására).
- 1921. november: a Habsburg- ház trónfosztása, IV. Károly, a volt király sikertelen visszatérési kísérlete után.

Kedves Hetedikesek!

A lecke tanulnivalóját elkészítettem. Minden benne van a tankönyvben, de a lényeget kijegyzeteltem ide, hogy könnyítsek.

Jó tanulást a hétre! Mondd önállóan hangosan a leckét, amíg könyv, vagy jegyzet nélkül sikerül. Tartsd letakarva, és ha valamelyik részt felmondtad, ellenőrizd, mindent tudtál-e. Írásbeli nincs, szóbeli van. Visszaküldeni most nem kell semmit sem, elég a születek igazolása.

Javaslom, a neten is keresgélj, mert Trianonnal kapcsolatosan nagyon sok érdekességet találsz.

Hamarosan kitalálok valamit, hogy jegyet tudjak adni.

Zsuzsa néni

határidő: 2020. május 05.

